GEMEENTE
VALKENSWAARD

Concept Toelichting
Verordening Wet maatschappelijke ondersteuning gemeente Valkenswaard 2011

Versie: 02-11-2010

INHOUDSOPGAVE

Inleiding ***3***

Hoofdstuk 1 Begripsomschrijvingen. ***4***

Artikel 1 Begripsbepaling 4

Hoofdstuk 2 Het gesprek. ***8***

Artikel 2 Scheiding aanmelding en aanvraag 9

Artikel 3 Aanmelding voor een gesprek 9

Artikel 4 Het gesprek 10

Artikel 5 Het verslag 10

Hoofdstuk 3 De aanvraag van een individuele voorziening ***12***

Artikel 6 De aanvraag 12

Hoofdstuk 4. De te bereiken resultaten. ***13***

Paragraaf 1 Algemene regels **13**

Artikel 7 Het maken van een afweging 13

Paragraaf 2 De te bereiken resultaten **14**

Artikel 8 Een schoon en leefbaar huis. 14

Artikel 9 Voorzien zijn van goederen voor primaire levensbehoeften 15

Artikel 10 Beschikken over schone en draagbare kleding 15

Artikel 11 Het thuis kunnen zorgen voor gezonde kinderen die tot het gezin behoren 16

Artikel 12 Wonen in een geschikt huis 16

Artikel 13 Zich verplaatsen in en om de woning 18

Artikel 14 Zich lokaal verplaatsen per vervoermiddel 19

Artikel 15 De mogelijkheid om regionaal contacten te hebben met medemensen en deel te nemen aan recreatieve, maatschappelijke of religieuze activiteiten 20

Hoofdstuk 5 Verstrekking in natura, als persoonsgebonden budget en als financiële tegemoetkoming ***21***

Paragraaf 1 Verstrekking van voorzieningen **21**

Artikel 16 Mogelijke verstrekkingswijzen 21

Paragraaf 2 Verstrekking in natura **21**

Artikel 17 Inhoud beschikking 21

Paragraaf 3 Verstrekking als persoonsgebonden budget 21

Artikel 18 Overwegende bezwaren 21

Artikel 19 Inhoud beschikking 21

Paragraaf 4 Verstrekking van een financiële tegemoetkoming **22**

Artikel 20 Inhoud beschikking 22

Hoofdstuk 6 Procedurele bepalingen rond onderzoek, advies en besluitvorming, intrekking en terugvordering ***23***

Artikel 21 Beslistermijn 23

Artikel 22 Beperkingen 23

Artikel 23 Advisering 23

Artikel 25 Intrekking 24

Artikel 26 Terugvordering 24

Hoofdstuk 7 Slotbepalingen ***25***

Artikel 27 Hardheidsclausule 25

Artikel 28 Indexering 25

Artikel 29 Evaluatie 25

Artikel 30 Inwerkingtreding 25

Artikel 31 Citeertitel 25

Inleiding

De Wet maatschappelijke ondersteuning (Wmo) is op 1 januari 2007 van kracht geworden. De uitvoering van deze nieuwe wet is aanvankelijk wat betreft de individuele voorzieningen van prestatieveld 6 “beleidsarm” ingezet. Dat wil zeggen dat de bestaande regelgeving van de aan de Wmo voorafgaande Wet voorzieningen gehandicapten (Wvg) en de functie Huishoudelijke Verzorging (HV) uit de AWBZ zo veel mogelijk ongewijzigd in de nieuwe verordening werden opgenomen. Het was duidelijk dat dit afbreuk deed aan de bedoeling van de wetgever om in plaats van een zorgplicht in de Wvg een compensatieplicht in de Wmo in te voeren. Bovendien hield deze beleidsarme invoering rekening met de voor de Wmo nieuwe doelgroep personen met een psychosociaal probleem.

Deze beleidsarme invoering heeft veel reacties opgeroepen. Allereerst van de gebruikers. Hun koepels hebben direct gereageerd, maar hadden ook begrip voor de onmogelijkheid om in zeer korte tijd een geheel nieuw beleid te ontwikkelen. Toen de Wmo eenmaal ingevoerd was reageerden ook de rechters. Zij reageerden zonder terughoudendheid, omdat zij de regelgeving als uitgangspunt namen. Daardoor ontstond een steeds grotere discrepantie tussen de tekst van de verordening en het door de gemeente te hanteren beleid.

Deze verordening is de weerslag van twee zaken. Allereerst is in deze verordening de jurisprudentie van de Centrale Raad van Beroep en op onderdelen van rechtbanken verwerkt. Vervolgens hebben de resultaten van het project “De Kanteling” aan de basis gelegen van de in deze verordening opgenomen tekst. Waar dit mogelijk en/of noodzakelijk is zullen verwijzingen plaatsvinden.

De opbouw van deze verordening is geheel anders dan die van de voorafgaande verordening. In deze verordening ligt het zwaartepunt op het zogenaamde “gesprek”, een open gesprek waarin samen met de persoon die compensatie behoeft een zo volledig mogelijke inventarisatie gemaakt wordt van zijn[1] situatie, zijn mogelijkheden en onmogelijkheden, zijn wensen en individuele specifieke kenmerken en de problemen die om een oplossing vragen. Leidend hierbij is het te bereiken resultaat. Op basis hiervan kan bekeken worden welke mogelijkheden er zijn om dit resultaat te bereiken met oplossingen die al voorhanden zijn, zoals eigen mogelijkheden, algemene voorzieningen, algemeen gebruikelijke voorzieningen en / of collectieve voorzieningen. Daarna wordt duidelijk op welke punten nog individuele voorzieningen nodig zijn. Pas dan kan sprake zijn van een aanvraag voor individuele voorzieningen.
Door deze wijze van werken wordt het proces om te komen tot oplossingen in twee delen gesplitst: een inventarisatiefase, gekarakteriseerd door het “gesprek” en een fase van aanvraag, beoordeling en toekenning van individuele voorzieningen.

Nadat de verordening een aantal begripsomschrijvingen heeft gegeven, zal eerst de focus liggen op “het gesprek” en de procedure na dat gesprek van een individuele aanvraag. Pas daarna zullen per onderdeel van de Wmo, zoals geschetst in artikel 4 lid 1 van de wet (een huishouden voeren, zich verplaatsen in en om de woning, zich lokaal verplaatsen per vervoermiddel en medemensen ontmoeten en op basis daarvan sociale verbanden aangaan) uitgaande van de te bereiken doelstellingen de regelgeving rond de beslissing worden vastgelegd. Uitgebreide regels die de gemeente Valkenswaard hanteert in het nemen van de beslissing zijn vastgelegd in het Besluit Wet maatschappelijke ondersteuning. Zoals elke verordening zal besloten worden met een aantal algemene regels.

---

[1] Overal waar in deze tekst de mannelijke vorm staat kan ook de vrouwelijke vorm worden gelezen.

Hoofdstuk 1 Begripsomschrijvingen.

Artikel 1 Begripsbepaling

In deze verordening wordt verstaan onder:
Lid 1: waar staat Wet wordt bedoeld de Wet maatschappelijke ondersteuning.

Lid 2: waar staat College wordt bedoeld: College van burgemeester en wethouders.

Lid 3 Compensatieplicht.
De begripsomschrijving van het cruciale begrip "compensatieplicht" is ontleend aan de uitspraak van de Centrale Raad van beroep van 10 december 2008. In deze uitspraak wordt voor het eerst een fundamenteel standpunt gegeven over de Wmo. Het letterlijke citaat luidt:
"4.2.2. Artikel 4 van de Wmo verplicht het College aan de in dat artikel genoemde personen voorzieningen te bieden ter compensatie van hun beperkingen op het gebied van zelfredzaamheid en maatschappelijke participatie teneinde hen in staat te stellen een huishouden te voeren, zich te verplaatsen in en om de woning, zich lokaal te verplaatsen per vervoermiddel en medemensen te ontmoeten en op basis daarvan sociale verbanden aan te gaan. Dit artikel brengt mee dat de zelfredzaamheid en de maatschappelijke participatie van deze personen de doeleinden zijn waarop de compensatieplicht van het College gericht moet zijn. Het is - gelet op de artikelen 3 en 5 van de Wmo - in beginsel aan de gemeenteraad en - gelet op artikel 4 van de Wmo - aan het College om te bepalen op welke wijze invulling wordt gegeven aan de in artikel 4 van de Wmo bedoelde compensatieplicht. De rechter dient de keuze(n) die de gemeenteraad en het College daarbij hebben gemaakt in beginsel te respecteren, onverminderd de rechtsplicht van het College om in elk concreet geval een voorziening te treffen die zich kwalificeert als compensatie van beperkingen op het gebied van zelfredzaamheid en maatschappelijke participatie. Artikel 4 van de Wmo legt het College, wat dat aangaat, de plicht op om een resultaat te bereiken dat als compensatie mag gelden. De Raad heeft noch in de wet, noch in de wetsgeschiedenis aanknopingspunten gevonden voor een terughoudende beoordeling van een ter uitvoering van artikel 4 van de Wmo genomen besluit. Wel heeft hij daarin aanknopingspunten gevonden voor het oordeel dat een dergelijk besluit in het individuele geval maatwerk dient te zijn. Onder omstandigheden kan dit leiden tot het oordeel dat algemene keuzen die de gemeenteraad en het College bij de uitvoering van de artikelen 3, 4, 5 en 6 van de Wmo hebben gemaakt in het concrete, individuele geval niet kunnen worden toegepast wegens strijd met de in artikel 4 van de Wmo bedoelde compensatieplicht. De Raad vindt hiervoor steun in de parlementaire geschiedenis, meer in het bijzonder in het verslag van het wetgevingsoverleg (Tweede Kamer 2005-2006, 30 131, nr. 98, p. 58 en 61), de brief van de staatssecretaris van 30 oktober 2006 (Tweede Kamer 2006-2007, 30 131, nr. 122, p. 6), de memorie van antwoord (Eerste Kamer 2005-2006, 30131, C, p. 7, 9, 10 en 57), de nadere memorie van antwoord (Eerste Kamer 2005-2006, 30 131, E, p. 19 en 25) en de Handelingen (Eerste Kamer 27 juni 2006, p. 34-1645)."
Uit dit citaat zijn de belangrijkste bestanddelen samengevoegd tot de volgende begripsomschrijving:
"*Compensatieplicht: De plicht van het College van burgemeester en wethouders aan personen met een beperking, een chronisch psychisch of een psychosociaal probleem, voorzieningen te bieden ter compensatie van hun beperkingen op het gebied van zelfredzaamheid en maatschappelijke participatie teneinde hen in staat te stellen een huishouden te voeren, zich te verplaatsen in en om de woning, zich lokaal te verplaatsen per vervoermiddel en medemensen te ontmoeten en op basis daarvan sociale verbanden aan te gaan (met als doeleinden de zelfredzaamheid en de maatschappelijke participatie van deze*

personen). Daarbij legt artikel 4 van de Wmo het College de plicht op om een resultaat te bereiken dat als compensatie mag gelden en dat in het individuele geval maatwerk is"
De compensatieplicht houdt een plicht in voor het college. Die plicht geldt ten aanzien van de doelgroep: personen met een beperking, een chronisch psychisch of een psychosociaal probleem. In artikel 1 van de Wmo wordt ten aanzien van prestatieveld 6 ook de doelgroepen mantelzorgers en vrijwilligers genoemd. De Centrale Raad heeft dat in de beschrijving niet meegenomen. In deze begripsomschrijving is dat ook niet gebeurd. Wellicht moet die taak niet direct gezien worden maar indirect: via de persoon met een beperking, een chronisch psychisch of psychosociaal probleem worden de mantelzorgers en vrijwilligers onder de compensatieplicht gebracht. Als er sprake is van overbelasting bij de mantelzorger of vrijwilliger, betreft het weel een directe taak.
Daarna gaat het om ondervonden beperkingen op het gebied van de zelfredzaamheid en de maatschappelijke participatie. Doel is betrokkenen in staat te stellen een huishouden te voeren, zich te verplaatsen in en om de woning, zich lokaal te verplaatsen per vervoermiddel en medemensen te ontmoeten en op basis daarvan sociale verbanden aan te gaan.
Bij wat het college ook besluit geldt: het moet gaan om maatwerk. Uitgegaan moet worden van de persoonskenmerken en behoeften van de aanvrager. Dat legt een beperking op aan de mogelijkheid algemene maatregelen te treffen, zoals het hanteren van primaten, bijvoorbeeld primaat van verhuizing. Dat is toegestaan, mits in het individuele geval steeds wordt nagegaan of die algemene maatregel wel leidt tot maatwerk. Of zoals de Centrale Raad het zegt: "Onder omstandigheden kan dit (maatwerk) leiden tot het oordeel dat algemene keuzen die de gemeenteraad en het College bij de uitvoering van de artikelen 3, 4, 5 en 6 van de Wmo hebben gemaakt in het concrete, individuele geval niet kunnen worden toegepast wegens strijd met de in artikel 4 van de Wmo bedoelde compensatieplicht."

Lid 4 Aanmelding.
In het kader van het gesprek wordt niet gesproken van een aanvraag maar van een aanmelding. Dit geeft verschillende aspecten van het gesprek aan. Allereerst dat het gesprek niet het onderzoek is naar een te verstrekken voorziening, maar het onderzoek naar de situatie van betrokkene, zijn wensen en behoeften, de te bereiken resultaten enz. Dit is dan uitgangspunt voor de beoordeling welke resultaten te realiseren zijn met algemene voorzieningen die voor iedereen beschikbaar zijn. Dit traject kan uiteindelijk ook nog leiden tot een aanvraag voor een individuele voorziening. Het gesprek is evenwel geen vrijblijvende zaak: het gesprek is mede de basis voor de eventuele aanvraag voor individuele voorziening. Van het gesprek wordt een verslag gemaakt waarnaar verwezen moet worden bij de aanvraag om te voorkomen dat zaken dubbel gedaan moeten worden.

Lid 2 Het Gesprek.
Onder het gesprek wordt de situatie verstaan waarbij degene die problemen ondervindt op het terrein waar het de compensatieplicht geldig is, zich aanmeldt en na die aanmelding in gesprek komt met een vertegenwoordiger van het college, die samen met betrokkene en eventueel aanwezige mantelzorger(s) inventariseert waar betrokkene problemen ondervindt, wat betrokkene nog zelf kan, wat de te bereiken resultaten zijn in de ogen van betrokkene, wat de wensen en behoeften daarbij zijn, welke oplossingsmogelijkheden er in de maatschappij beschikbaar zijn via algemene voorzieningen, hulp uit de leefomgeving (bijvoorbeeld burenhulp), algemeen gebruikelijke voorzieningen, voorliggende voorzieningen en / of collectieve voorzieningen, zodat een uitgangspunt ontstaat voor het zoeken naar oplossingen voor de problemen. Met die oplossingen wordt het te bereiken resultaat gerealiseerd. Voor zover die resultaten niet in die gesprekken al zijn te behalen, zal een vervolg noodzakelijk zijn in de vorm van een aanvraag die leidt tot een beschikking. Het gesprek zal de basis zijn voor de aanvraag. Bij de aanvraag zal verwezen worden naar het verslag van het gesprek. Wie

direct een aanvraag wil doen zonder gesprek, zal in feite het gesprek verplaatsen naar na de aanvraag. Zonder gesprek, of beter zonder het onderzoek dat tijdens het gesprek plaatsvindt, zal het lastig kunnen zijn maatwerk te leveren. Indien noodzakelijk zal er een 2de gesprek plaatsvinden, maar in de regel wordt uitgegaan van een gesprek.
Het gesprek wordt in hoofdstuk 2 uitgewerkt.

Lid 6 Aanvraag.
De aanvraag in het kader van de Wmo volgt in principe op het gesprek. Het moge duidelijk zijn dat het gesprek achterwege kan blijven als de situatie van betrokkene volstrekt helder is en betrokkene goed bekend is bij de gemeente. Hiervan kan sprake zijn bij bijvoorbeeld vervanging van voorzieningen wegens het bereiken van de afschrijvingstermijn, of als een goed bekende aanvrager een nieuwe aanvraag doet.
De aanvraag kan schriftelijk of elektronisch gedaan worden.

Lid 7 Belanghebbende.
Doordat in de wet gesproken wordt over mantelzorgers en vrijwilligers als doelgroep voor de compensatieplicht, kan het begrip ‘belanghebbende’ ruimer zijn dan alleen betrokkene zelf. Daarom is het begrip belanghebbende opgenomen. Onder belanghebbende kan dus ook verstaan worden de mantelzorger(s) van betrokkene.

Lid 8 Psychosociaal probleem.
Psychische problemen die samenhangen met het dagelijks functioneren, zoals angst, eenzaamheid of problemen binnen het gezin.

Lid 9 Algemene voorzieningen.
Dit zijn voorzieningen die weliswaar niet bestemd zijn voor, noch te gebruiken zijn door alle Nederlanders; anderzijds zijn ze door iedereen waarvoor ze wel bedoeld zijn op eenvoudige wijze, zonder een ingewikkelde aanvraagprocedure, te verkrijgen of te gebruiken.
Voorbeelden zijn:
- De sociale alarmering.
- De maaltijdservice en het eetcafé.
- Klusjesdienst van bijvoorbeeld Paladijn om kleine woningaanpassingen te realiseren
- Kinderopvang in al zijn verschijningsvormen

Een algemene voorziening is dus per definitie geen individuele voorziening en de Wmo-regels rond eigen bijdragen gelden niet.

Lid 10 Algemeen gebruikelijke voorziening.
Volgens de jurisprudentie van de Centrale Raad van beroep is een voorziening algemeen gebruikelijk als het gaat om een voorziening die niet speciaal bedoeld is voor mensen met een handicap, zodat de voorziening ook op grote schaal door niet-gehandicapten wordt gebruikt, die gewoon in een normale winkel te koop is en niet speciaal in de revalidatievakhandel of soortgelijke winkels en die qua prijs niet (aanzienlijk) duurder is dan vergelijkbare. De Centrale Raad heeft aangegeven dat als het gaat om vervanging van een zaak die nog (lang) niet afgeschreven is en als het gaat om een persoon die een inkomen heeft dat door onvermijdbare kosten op grond van de handicap onder de bijstandsnorm komt, wellicht een uitzondering op dit principe gemaakt moet worden.

Lid 11 Collectieve voorzieningen.
Dit zijn Wmo-voorzieningen die individueel worden verstrekt maar die toch door meerdere personen tegelijk worden gebruikt. Het collectief vraagafhankelijk vervoer (CVV) is het meest duidelijke voorbeeld.

CVV is geen algemene voorziening, omdat de normale aanvraagprocedure geldt, er een beschikking wordt afgegeven en bezwaar en beroep mogelijk is.

Lid 12 Voorliggende voorziening.
Een voorziening waar in eerste instantie een beroep op gedaan dient te worden, als dit niet mogelijk is, komt de Wmo als voorziening in beeld.
Dus wanneer een verstrekking vanuit een andere wet- of regelgeving van toepassing is, zal hier eerst een aanvraag gedaan dienen te worden.

Lid 13 Gebruikelijke zorg.
Als in een leefeenheid meerdere personen wonen hebben zij gezamenlijk de taak al het zich voordoende huishoudelijke werk te verrichten. Zij zijn zelf verantwoordelijk voor de verdeling en dit uitgangspunt heeft een verplichtend karakter. In de beoordeling hiervan wordt rekening gehouden met wat er van die perso(o)n(en) verwacht mag worden gezien hun leeftijd.

Lid 14 Respijtzorg
De definitie spreekt voor zich.

Hoofdstuk 2 Het gesprek.

Algemeen.
Het gesprek is voor iedereen die voor het eerst een beroep doet op de compensatieplicht in het kader van de Wmo de logische start. Wie door eerdere aanvragen en een eerder gesprek al bekend is kan wellicht de fase van het gesprek overslaan. Dit zal niet altijd het geval zijn. Na een gewijzigde situatie kan het van belang zijn een nieuw of een aanvullend gesprek te houden.
Tijdens het gesprek wordt – geheel uitgaande van degene die aangeeft behoefte te hebben aan compensatie, verder belanghebbende genoemd – een complete inventarisatie gemaakt. Deze inventarisatie heeft nadrukkelijk het startpunt bij de belanghebbende en inventariseert:

- De beperking, het chronisch psychisch probleem of het psychosociaal probleem dat basis is van de behoefte aan compensatie;
- De mogelijkheden die de belanghebbende ondanks dit probleem heeft;
- De onmogelijkheden waar belanghebbende op basis van het ondervonden probleem of de ondervonden problemen ondervindt;
- De resultaten die belanghebbende op de verschillende terreinen weergegeven in de diverse hoofdstukken van deze verordening wil bereiken;
- De mogelijkheden die belanghebbende heeft om deze resultaten via eigen oplossingen, via algemene voorzieningen, via algemeen gebruikelijke voorzieningen of via collectieve voorzieningen te bereiken;
- De hierna overblijvende problemen en daarvan af te leiden te bereiken resultaten doelen die vragen om een individuele voorziening op één van de in artikel 4 lid 1 omschreven gebieden.

Het gesprek staat op zich los van een aanvraag voor een individuele voorziening in het kader van prestatieveld 6 van de Wmo (artikel 1, lid 1 onder g sub 6 Wmo). Dit is van groot belang om te voorkomen dat er een claimgerichte invulling van de Wmo plaatsvindt, welke invulling in strijd is met de doelstelling van de Wmo[2]. Dat heeft consequenties. Wanneer iemand met een claimgerichte aanvraag komt en die uitsluitend claimgericht behandeld wil zien kan dit betekenen dat een gemeente moeilijk maatwerk kan leveren.
Omdat het op zich al van belang is dat het gesprek uitmondt in volstrekte duidelijkheid over datgene wat in het gesprek is aangegeven, is er voor gekozen dit gesprek uit te laten monden in een verslag (aan de hand van een lijst met te bespreken punten), dat door de beide deelnemers aan het gesprek voor akkoord wordt getekend, zodat hier later geen onduidelijkheid over kan bestaan. Dit wil niet zeggen dat de deelnemers door deze handtekening aan het verslag worden vastgepind (situaties en inzichten kunnen immers veranderen) maar wel dat datgene wat het resultaat van het gesprek is op een voor de participanten begrijpelijke en waarheidsgetrouwe wijze is vastgelegd.
Bij het gesprek zal het begrippenkader van de ICF, de International Classification of Functions, Disabilities and Impairments, uitgangspunt zijn[3] .

---

[2] Zie Rb. Roermond, 05-01-2010, reg. nr. 09/824 WMO, LJN BK8747: "De rechtbank is verder van oordeel dat het onderzoek van verweerder er ten onrechte niet op gericht is geweest vast te stellen welke voorziening in het individuele geval van eiser is aan te merken als een compenserende voorziening als bedoeld in artikel 4 van de Wmo, maar dat verweerder ermee heeft volstaan te beoordelen of eiser aanspraak kan maken op de gevraagde voorziening en derhalve slechts de claim heeft beoordeeld."
[3] Toelichting amendement van het lid van Miltenburg c.s. TK 2005-2006, 30131 nr. 65: "Voor de gemeentelijke uitvoeringspraktijk biedt de International Classification of Functions, Disabilities and Impairments (ICF classificatie) een uniform begrippenkader dat als grondslag kan dienen om de behoefte aan voorzieningen in individuele gevallen vast te stellen."

Het gesprek zal alleen gevoerd kunnen worden door een persoon die ter plekke uitstekend bekend is: kennis van alle in de regio aanwezige mogelijkheden aan algemene, algemeen gebruikelijke, collectieve en ook individuele voorzieningen is onmisbaar voor het goed voeren van een gesprek. Na dit gesprek moet een gemeente er immers van uit kunnen gaan dat alle voorliggende, door belanghebbende zelfstandig aan te spreken mogelijkheden, bekeken zijn. Het kan niet de bedoeling zijn dat dit na een aanvraag alsnog beoordeeld moet worden. Mocht de gemeente nadat een aanvraag is ingediend, behoefte hebben aan een medisch advies of een onderzoek door een deskundige van een andere discipline, dan vindt dit na het gesprek plaats. Een dergelijk onderzoek past niet in een procedure als het gesprek waarbij belanghebbende en zijn wensen en persoonlijke kenmerken het uitgangspunt is en dat niet gericht is op een bepaalde individuele voorziening.
In praktijk zal er een lijst gebruikt gaan worden (op basis van de ICF-codering) aan de hand waarvan het gesprek gevoerd zal worden. Een dergelijke lijst is van belang om te zorgen dat er geen enkel mogelijk van belang zijn punt vergeten wordt. Dit betekent niet dat het gesprek een starre opzet kan hebben: naast structuur die door de professional aangebracht kan worden, is er de richting die de belanghebbende aan het gesprek geeft.

Artikelgewijs.

Artikel 2 Scheiding aanmelding en aanvraag

Dit artikel bepaalt dat er een scheiding wordt aangebracht tussen een aanmelding en een aanvraag. In een drietal situaties, namelijk

- wanneer iemand zich voor het eerst meldt voor een individuele voorziening
- wanneer iemand zich niet voor het eerst meldt, maar wanneer er sprake is van gewijzigde omstandigheden die een nieuw gesprek rechtvaardigen
- of indien ofwel belanghebbende ofwel de gemeente dat gewenst vindt, dient een aanvraag voorafgegaan te worden door het gesprek.

Globaal kan gesteld worden dat een aanvraag pas gedaan kan worden als op basis van een gesprek een uitgebreide inventarisatie heeft plaatsgevonden en alle mogelijke niet-individuele voorzieningen al zijn beoordeeld. Dat betekent dat het voor de gemeente duidelijk moet zijn dat er geen andere oplossingen zijn dan een individuele oplossing en dat de te bereiken resultaten en de manier waarop die resultaten bereikt kunnen worden vastgelegd zijn en beoordeeld als vallend onder de Wmo.

Dit uitgangspunt wordt terzijde gezet als betrokkene aangeeft direct een aanvraag te willen doen. Dan zal het gesprek tijdens de aanvraagprocedure plaats kunnen vinden in de vorm van het noodzakelijke gemeentelijke onderzoek. Op basis van de AWB mag iedereen een aanvraag doen en kunnen we als gemeente het gesprek niet afdwingen.

Artikel 3 Aanmelding voor een gesprek

Artikel 3 bepaalt in lid 1 dat een gesprek aangevraagd wordt middels een aanmelding. Het gesprek leidt niet tot een beschikking, dus er is geen sprake van een aanvraag die de regels van de Algemene wet bestuursrecht dient te volgen. Daarom kan een aanmelding ook telefonisch en mondeling worden gedaan, hetgeen niet voor een formele aanvraag, zoals in Hoofdstuk 3, geldt.
Lid 2 van artikel 3 bepaalt dat als een aanvraag voor een gesprek is ingediend binnen 5 werkdagen een afspraak voor het gesprek gemaakt dient te worden. Dit is van belang, omdat de belanghebbende direct het gevoel dient te hebben serieus genomen te worden. Een vlotte afspraak duidt daar (onder andere) op. Een aanmelding die daarna gedurende enkele weken

blijft zonder enige activiteit rond het maken van een afspraak wekt niet het vertrouwen dat men serieus wordt genomen. Bovendien geeft een aanmelding aan dat betrokkene een probleem ervaart. Het is van belang te laten blijken dat er vaart gezet wordt achter het oplossen van een probleem. En tot slot mag de extra stap van het gesprek niet leiden tot tijdverlies, het gesprek zou moeten leiden tot tijdwinst.

Artikel 4 Het gesprek

Artikel 4 geeft de spelregels van het gesprek aan.
In lid 1 is vastgelegd dat het gesprek in principe bij de belanghebbende thuis wordt gevoerd. Er is een aantal argumenten aan te voeren waarom dit de meest geschikte plek is: het is de vertrouwde omgeving van betrokkene en dus gedraagt deze, zo blijkt uit ervaring, natuurlijker gedragen, een professional kan zich gemakkelijker aanpassen aan wisselende plaatsen dan een niet-professional, het is relevant de leefomgeving van de belanghebbende te zien om de loop van het gesprek beter te begrijpen, enz.

Lid 2 bepaalt dat het gesprek gevoerd wordt aan de hand van een lijst van te bespreken punten. De lijst is opgesteld op basis van het ICF en is direct in te vullen als zijnde een verslag.

Lid 3 geeft aan dat het ICF de basis is voor het begrippenkader van het gesprek. Dit wil niet zeggen dat het ICF op tafel moet komen of dat belanghebbende bekend moet zijn met het ICF. Het ICF zal aan de basis liggen van de lijst met de bespreken punten en de daarbij te gebruiken begrippen. Wel betekent dit dat de professional het ICF in al zijn aspecten dient te kennen. Zonder deze kennis is het gesprek niet goed te voeren. Er zal dan wel sprake zijn van een gesprek, maar niet een gesprek toegespitst op de kenmerken, karakteristieken en met name doelstellingen zoals die in de Wmo bedoeld zijn.

Lid 4 bepaalt dat als de aanmelding gedaan is door een mantelzorger, het gesprek met de mantelzorger en zo mogelijk ook met degene die door de mantelzorger verzorgd wordt, gevoerd zal worden. Dit geldt voor bijvoorbeeld overbelaste mantelzorgers, waarvoor de mogelijkheid bestaat om respijtzorg in te zetten.

Artikel 5 Het verslag

Artikel 5 bepaalt in lid 1 dat het gesprek verplicht met een verslag dient te worden afgesloten. Dit verslag zal ter plekke gemaakt worden aan de hand van de lijst met te bespreken punten. Het is de bedoeling dat beide partijen in het gesprek het verslag ondertekenen, hiermee geeft belanghebbende aan dat de inhoud van het verslag correct is. Belanghebbende heeft de mogelijkheid in het verslag correcties en aanvullingen aan te brengen. Deze komen niet in de plaats van het oorspronkelijke verslag, maar worden aan het oorspronkelijke verslag toegevoegd.

Lid 2 van artikel 5 bepaalt wat minimaal in het verslag opgenomen dient te worden. Daarbij dient men zich te realiseren dat het gesprek gevoerd wordt vanuit de belanghebbende en zijn behoeften en persoonlijke kenmerken. Van het verslag kan dan ook niet verwacht worden dat het een objectieve weergave van de situatie van betrokkene weergeeft: het zal duidelijk subjectieve aspecten bevatten. Deze subjectieve aspecten zullen als zodanig herkenbaar zijn in de formulering (zoals belanghebbende is van mening, enz.). Bestaat er uiteindelijk behoefte aan een objectieve onderbouwing, dan zal dat na de aanvraag plaats moeten hebben.

Lid 3 bepaalt dat belanghebbende, in navolging op het gesprek, een formele aanvraag bij de gemeente in kan dienen, waarbij verwezen wordt naar het verslag, waar een al dan niet positief advies is gegeven over de aanvraag van een individuele voorziening.
Met die aanvraag wordt een formele procedure ingezet die gebonden is aan de regels van de Algemene wet bestuursrecht (Awb).
Echter, op basis van de Awb, mag eenieder ten alle tijden een aanvraag indienen (zie ook artikel 2 van de verordening).

Hoofdstuk 3 De aanvraag van een individuele voorziening

Artikel 6 De aanvraag

Artikel 6 bepaalt in lid 1 dat een aanvraag uitsluitend schriftelijk of elektronisch plaats kan vinden. Dit is het gevolg van het gestelde in artikel 4:1 Algemene wet bestuursrecht dat bepaalt dat, tenzij bij wettelijk voorschrift anders bepaald, een aanvraag tot het geven van een beschikking schriftelijk ingediend moet worden bij het bestuursorgaan dat bevoegd is op de aanvraag te beslissen.

Lid 2 bepaalt dat indien een aanvraag mondeling of telefonisch wordt ingediend (belanghebbenden kunnen dit gewend zijn omdat aanvragen AWBZ wel anders dan schriftelijk kunnen worden ingediend) deze indiening schriftelijk wordt bevestigd onder gelijktijdige toezending van het aanvraagformulier om deze aanvraag formeel te maken. Daarbij geldt dat de termijn waarbinnen de aanvraag moet uitmonden in een beschikking (in principe 8 weken) pas begint te lopen vanaf het moment dat het aanvraagformulier, volledig ingevuld en voorzien van alle benodigde bijlagen waaronder het verslag van het gesprek, bij de gemeente is binnengekomen. Informatie die van belang is op het al dan niet toekennen van een voorziening, die niet in het aanvraagformulier wordt gevraagd, dient in een begeleidende brief verstrekt te worden.

Hoofdstuk 4. De te bereiken resultaten.

Algemeen.
Hoofdstuk 4 is het hart van de verordening. Het betreft de te bereiken resultaten, die afgeleid zijn uit de in artikel 4 genoemde doelstellingen van de compensatieplicht.
Er zijn hieruit 8 te bereiken resultaten afgeleid: een schoon en leefbaar huis, voorzien zijn van goederen voor primaire levensbehoeften, beschikken over schone draagbare kleding, het thuis kunnen zorgen voor gezonde kinderen die tot het gezin behoren, wonen in een geschikt huis, zich verplaatsen in en om de woning, zich lokaal verplaatsen per vervoermiddel en medemensen ontmoeten en op basis daarvan sociale verbanden aangaan.
Op deze 8 terreinen heeft het college een resultaatverplichting: door de te nemen algemene of individuele maatregelen moet het gestelde resultaat bereikt kunnen worden.

Hoofdstuk 4 van de verordening heeft een speciale opbouw. In paragraaf 1 worden de algemene regels die voor alle 8 te bereiken resultaten gelden, opgesomd. Het betreft dan met name het maken van een afweging. Waarom deze maatregel, deze voorziening wel en die niet. Zeker als de te verstrekken voorziening niet (precies) datgene is wat betrokkene wenst is dit van groot belang: het gaat immers om het te bereiken resultaat en het college zal dan aan moeten kunnen geven waarom dit toch als maatwerk kan gelden.
In paragraaf 2 wordt dan per te bereiken resultaat besproken wat de globale kaders zijn.
Er is bewust gekozen voor het niet noemen van de voorzieningen die mogelijk zijn. Allereerst laat de wet deze mogelijkheid toe. De gekozen beleidsregels daaromtrent zijn omschreven in het Besluit Wet maatschappelijke ondersteuning Gemeente Valkenswaard 2011.
Vervolgens is het principe van het gesprek en de daaropvolgende aanvraag zodanig dat niet van meet af aan een bepaalde voorziening centraal in de procedure moet, staan maar het te bereiken resultaat en hoe dat mogelijk is. Focussen op een bepaalde voorziening kan de aandacht daarvan zodanig afleiden dat de verkeerde voorziening wordt toegekend.

Artikelgewijs.

Paragraaf 1 Algemene regels

Artikel 7 Het maken van een afweging

In lid 1 van artikel 7 is vastgelegd dat het college het verslag van het gesprek tot uitgangspunt van de beoordeling van de vraag welke voorzieningen getroffen gaan worden, dient te nemen. Daarbij gaat het college uit van de persoonskenmerken en wensen van de aanvrager, zoals artikel 4 Wmo voorschrijft. Uitgaan van betekent dat het college die persoonskenmerken en wensen als vertrekpunt van het onderzoek en de afweging neemt. Bij het onderzoek zal gekeken worden naar wat nodig is, wat mogelijk is en hoe maatwerk ten aanzien van de te bereiken resultaten mogelijk is.

Lid 2 bepaalt dat alle voorliggende, algemeen gebruikelijke, collectieve en algemene voorzieningen die voor betrokkene beschikbaar zijn en in praktijk ook daadwerkelijk bruikbaar, eerst beoordeeld dienen te worden. Dat wil zeggen dat allereerst bekeken moet worden of via deze, in de maatschappij logischerwijs voorhanden voorzieningen, de te bereiken resultaten ook daadwerkelijk bereikt kunnen worden. Dat kan nodig zijn omdat men niet weet welke voorzieningen er normaal voorhanden zijn. Als deze voorzieningen toch niet leiden tot het te bereiken resultaat zal naar andere oplossingen gezocht moeten worden en komen individuele voorzieningen ter beoordeling in perspectief.

Als er geen gesprek heeft plaatsgevonden zal dit na de aanvraag gebeuren. Dus met of zonder gesprek: er wordt in alle gevallen eerst beoordeeld welke voorliggende, algemeen gebruikelijke, algemene of collectieve voorzieningen een oplossing zouden kunnen bieden om het te bereiken resultaat daadwerkelijk te bereiken.

Paragraaf 2 De te bereiken resultaten

Artikel 8 Een schoon en leefbaar huis.

In lid 1 van artikel 8 wordt geschetst wat het te bereiken resultaat is ten aanzien van een schoon en leefbaar huis.
Dit resultaat houdt in dat iedereen moet kunnen wonen in een huis dat schoon is volgens de normen zoals die tot nu toe zijn gehanteerd. Die normen zijn ontleend aan gangbare ideeën die bestaan in de maatschappij. Er zijn ook beperkingen ten aanzien de omvang van de woning, zoals het aantal kamers, de oppervlakte van de kamers, waarbij uitgangspunt is de omvang van een nieuwe woning binnen de sociale woningbouw. Dit uitgangspunt is niet star: er zijn altijd mogelijkheden bij te stellen naar boven of naar beneden (maatwerk). Maar een aanvrager kan met een (sterk) afwijkende vraag ten aanzien van het onderdeel omvang sociale woningbouw geen compensatie afdwingen voor het meerdere boven het niveau sociale woningbouw.
Onder de ruimten die onder dit principe vallen zijn te rekenen: een woonkamer, de gebruikte slaapkamers, de keuken en de sanitaire ruimten.

In lid 2 van artikel 8 wordt geschetst welke individuele voorzieningen beschikbaar gesteld kunnen worden om het schone en leefbare huis te bereiken. Een schoon huis zal bereikt worden via Hulp bij het Huishouden. Het gaat hierbij om het droog en nat schoon en stofvrij maken en houden van de woning. Daarbij horen aspecten die via algemeen gebruikelijke voorzieningen te realiseren zijn niet onder de compensatieplicht, zoals het reinigen van de buitenkant van de ramen (glazenwasser is in dit geval algemeen gebruikelijk). Het aantal benodigde uren voor deze activiteit zal bepaald worden via een normenschema dat is opgesteld in samenwerking met de aanbieders van Hulp bij het Huishouden

Lid 3 van artikel 8 gaat in op het onderdeel gebruikelijke zorg.
Het protocol “ Gebruikelijke Zorg” houdt in dat de leefeenheid die aanspraak wil maken op hulp bij het huishouden altijd primair verantwoordelijk blijft voor het functioneren van het huishouden. Bij uitval van één van de leden van de leefeenheid, dient gestreefd te worden naar herverdeling van de huishoudelijke werkzaamheden binnen die leefeenheid.
Er wordt daarbij geen onderscheid gemaakt op basis van sekse, religie, cultuur, de wijze van inkomensverwerving of persoonlijke opvatting over het verrichten van huishoudelijke taken.
Van iedere volwassen burger wordt verwacht dat hij naast een baan of opleiding in staat is een huishouden te voeren.
Alleen als er geen huisgenoten zijn of als de huisgenoten met enige regelmaat langdurig afwezig zijn zal er plicht tot compensatie bestaan.
Compensatieplicht bestaat er uiteraard ook als de huisgenoot zelf ook niet in staat is het huishoudelijk werk te verrichten. Hiertoe zal al dat onderzoek gedaan moeten worden om dit vast te stellen.

Lid 4 bepaalt dat indien er sprake is van gebruikelijke zorg en er is geen reden om aan te nemen dat deze gebruikelijke zorg niet uitgevoerd kan worden, er in principe geen individuele voorziening toegekend zal kunnen worden. Hetzelfde geldt de in artikel 7 lid 2 gestelde uitzondering voor voorliggende en andere voorzieningen die gewoon in de maatschappij beschikbaar zijn.

Artikel 9 Voorzien zijn van goederen voor primaire levensbehoeften

Lid 1 van artikel 9 beschrijft wat verstaan wordt onder het voorzien zijn van goederen voor primaire levensbehoeften. Het voorzien zijn van goederen voor primaire levensbehoeften betekent dat de dagelijks benodigde hoeveelheid voedsel voor maaltijden en andere momenten waarop iets genuttigd wordt beschikbaar moet zijn. Hetzelfde geldt voor toiletartikelen en schoonmaakmiddelen. Deze dagelijkse benodigdheden kunnen op vele manieren in huis komen. Compensatie houdt niet in dat de aanvrager zelf de boodschappen moet kunnen doen. Er zal in redelijkheid gezocht worden naar een oplossing waarmee het resultaat bereikt wordt, door bijvoorbeeld burenhulp of een maaltijdservice als deze toereikend is. Het gaat niet alleen om de ingrediënten maar ook om de maaltijden zelf. Compensatie betekent dat de aanvrager beschikt over de verschillende maaltijden door de dag heen. Daarbij dient rekening te worden met medische geïndiceerde diëten en kan rekening worden gehouden met de wensen van de aanvrager. Het te bereiken doel kan behaald worden via een maaltijdservice, via het gebruik maken van gezamenlijke maaltijden of via het – met behulp van een vrijwilliger of anderszins – zelf bereiden van maaltijden. Ook kan het opwarmen en aanreiken van maaltijden worden overgenomen.

Lid 2 van artikel 9 stelt welke hulpmiddelen gekozen kunnen worden om dit resultaat te bereiken. Boodschappen kunnen op verschillende manieren gedaan worden. Er kan gebruik gemaakt worden van beschikbare diensten, zoals boodschappenservice. Bij afwezigheid van dergelijke diensten, of indien de kosten van de dienst, zowel wat betreft producten als wat betreft extra bezorgkosten, dat rechtvaardigen, kan gekozen worden voor het inzetten van hulp om de boodschappen te doen. Daarbij zal goedkoopst-compenserend leidraad zijn, zodat het doen van boodschappen niet per se door de aanvrager zelf met hulp hoeft te worden gedaan. Ook hier is het te bereiken resultaat van belang en is de manier waarop daaraan ondergeschikt. Wat betreft het opwarmen en aanreiken van maaltijden kan Hulp bij het Huishouden ingezet worden.

Lid 3 bepaalt dat een bruikbare boodschappenservice of maaltijdvoorziening die leidt tot het te bereiken resultaat voorliggend zijn, op eventueel individuele voorzieningen. Om te bepalen of een boodschappenservice een maaltijdvoorziening bruikbaar is, zal gekeken moeten worden naar gezinssamenstelling, kosten en concrete beschikbaarheid. Als een voorliggende voorziening niet beschikbaar is kan daar uiteraard geen gebruik van worden gemaakt.

Lid 4 bepaalt dat indien een voorliggende voorziening aanwezig is, waarmee het resultaat bereikt kan worden, er geen ruimte bestaat voor een individuele voorziening.

Artikel 10 Beschikken over schone en draagbare kleding

Lid 1
Gemeenten dienen aanvragers in staat stellen te te beschikken over schone en draagbare kleding. Dit onderdeel is beperkt tot het verzorgen van kleding die iemand in zijn bezit heeft. Begeleiding bij het kopen van kleding valt niet onder afdwingbare compensatie.

Lid 2
Schone en draagbare kleding betekent dat er gewassen, gestreken en gevouwen moet kunnen worden, alles voor zover de aanvrager daartoe niet in staat is. Hieronder valt ook het linnengoed. Het wassen zal gebeuren met de algemeen gebruikelijke wasmachine. Ook het drogen van de was vindt indien mogelijk plaats op moderne wijzen van drogen: de wasdroger.

Voor zover het noodzakelijk is kleding te strijken kan dit ook onder te compenseren problemen vallen. Daarbij is weer uitgangspunt wat in de maatschappij algemeen gangbaar is.

Lid 3
Als er voorliggende, algemene, collectieve of algemeen gebruikelijke voorzieningen zijn die tot het te bereiken resultaat kunnen leiden zal geen ruimte bestaan voor individuele voorzieningen. Hierbij wordt uiteraard gekeken of er wel sprake is van maatwerk.

Artikel 11 Het thuis kunnen zorgen voor gezonde kinderen die tot het gezin behoren

Lid 1 van artikel 11 spreekt over de dagelijkse zorg van gezonde kinderen die tot het gezin behoren. Dit kan onder de compensatieplicht behoren als een ouder met beperkingen dat zelf niet kan. Compensatie is dan bedoeld als ondersteuning. Het zal nooit gaan om volledige overname. In die situatie zullen andere oplossingen gezocht moeten worden. Te denken valt aan algemeen gebruikelijke en voorliggende voorzieningen zoals kinderopvang.
Het ondersteunen bij de opvoeding in een ontregeld gezin valt onder de Wet op de jeugdzorg en intensieve zorg voor gehandicapte kinderen, die de gebruikelijke zorg overstijgt, valt onder de AWBZ.

Lid 2 van artikel 11 biedt de mogelijke oplossingen.
Het thuis verzorgen van gezonde kinderen die tot het gezin behoren, zal veelal van kortere duur zijn. De compensatie van het niet zelf verzorgen (en opvoeden) van tot het gezin behorende kinderen zal bij een langere duur opgelost kunnen worden via algemeen gebruikelijke, voorliggende en algemene voorzieningen. Soms zal tijdelijke compensatie van belang zijn om de ouder(s) de gelegenheid te geven een definitieve oplossing te zoeken. Voorliggende voorzieningen spelen dan een grote rol. Te denken valt aan kinderopvang, gastouders, oppasgrootouders enz.

Lid 3 en 4.
Voor- tussen- en naschoolse opvang kinderopvang of andere opvangmogelijkheden die in de individuele situatie van de aanvrager kunnen leiden tot het te bereiken resultaat kunnen het verstrekken van een individuele voorziening onnodig maken. Er zal dus altijd eerst beoordeeld moeten worden of er sprake is van dit soort oplossingsmogelijkheden.

Artikel 12 Wonen in een geschikt huis

Artikel 12 lid 1.Als het gaat om het wonen in een geschikte woning hebben we het over de woonvoorzieningen, zowel bouwkundig als niet-bouwkundig. Uitgangspunt is daarbij dat men zelf al beschikt of zal beschikken over een woning. Het is niet zo dat een gemeente voor een woning moet zorgen: dat is een eigen verantwoordelijkheid van de aanvrager. De gemeente kan wel ondersteunen of bemiddelen bij het zoeken naar een (geschikte) woning. Daarbij is uitgangspunt dat iedereen altijd zoekt naar een voor hem op dat moment meest geschikte beschikbare woning, uiteraard passend bij het bestedingspatroon.
Heeft iemand een woning, dan zal de compensatieplicht betekenen dat eventuele problemen met het normale gebruik van de woning opgelost worden. Daarbij kan veelal gekozen worden uit meerdere mogelijke oplossingen. Met een geschikte woning wordt bedoeld dat de woning zodanig functioneel is ingericht dat de bewoner gebruik kan maken van de genoemde ruimten. Bijvoorbeeld drempelvrij indien een rollator nodig is bij het lopen. Brede deuren, een elektrische deuropener en vrij van drempels, ook bij de voordeur, indien verplaatsen gebeurt met een rolstoel. Redelijkerwijs kan niet van een gemeente verlangd worden dat een lange oprit van een vrijstaande woning aangepast wordt voor rolstoelgebruik, omdat ook dit het niveau sociale woningbouw te boven gaat.

Ook nu gaat het weer om woningen op het niveau sociale woningbouw. De ruimten zijn dan ook weer de woonkamer, slaapvertrek(ken), keuken en sanitaire ruimten. Er kan altijd afgeweken worden naar boven of beneden, maar omvangrijke woningen en zeer grote ruimten zullen niet als uitgangspunt voor compensatie gelden.

Artikel 12 lid 2.
Als het gaat om een geschikte woning is er en reeks aan mogelijke wijzen van compensatie. Het kan mogelijk zijn de woning aan te passen, maar ook kan het mogelijk zijn dat er een andere woning beschikbaar is die geschikt is, of een woning die gemakkelijker geschikt te maken is. In die situatie zal een afweging moeten worden gemaakt van de diverse mogelijkheden. Uitgangspunt daarbij zijn de behoeften van de aanvrager. Maar aan de andere kant is er ook de noodzaak tot een doelmatige besteding van gemeenschapsgelden, waardoor zo veel mogelijk aanvragers gecompenseerd kunnen worden met de beschikbare middelen. Door hier gericht beleid op te maken kan het college sturen in de mogelijkheden. De verschillende regels die gelden bij het maken van afwegingen zijn in het Besluit Wet maatschappelijke Ondersteuning gemeente Valkenswaard 2011 opgenomen.
Ten aanzien van de vraag of er aangepast dient te worden of dat het plaatsen van een herplaatsbare woonunit ook een oplossing kan zijn spelen afwegingen over afschrijving van de voorziening over meerdere gehandicapten een belangrijke rol. Gestreefd wordt aanpassingen die bestaan uit een aanbouw alleen dan te realiseren als vastgelegd kan worden dat deze aanpassing tijdens de gehele looptijd beschikbaar kan blijven voor een gehandicapte. Dit zal over het algemeen uitsluitend te realiseren zijn bij huurwoningen van sociaal verhuurders. In andere situaties zal indien mogelijk gekozen worden voor het plaatsen van een losse woonunit.

Lid 3.
Verhuizing naar een geschikte woning of een gemakkelijker geschikt te maken woning kan een snelle(re) oplossing bieden dan het aanpassen van een woning. Bovendien kan een woning zich niet lenen voor aanpassing. Dat kan betekenen dat er eerst naar alternatieven gekeken zal moeten worden. Daarbij zal zo mogelijk rekening gehouden worden met de wensen van de aanvrager. Dat wil zeggen dat in een afweging bepaald zal worden hoe die wensen zich verhouden tot de belangen (met name financiële) van de gemeente. Ook wordt de mantelzorg en eventuele hulp uit de buurt meegenomen in de afweging. Als door verhuizing deze komen te vervallen, kan de keuze worden gemaakt een verhuizing niet in te zetten.
Bij woonvoorzieningen die nu nodig zijn en in de nabije toekomst verwacht worden van meer dan € 20.000,- zal de afweging tot verhuizen gemaakt worden.

Lid 4.
Er wordt van mensen verwacht dat zij zelf rekening houden met het ouder worden. Dat houdt in dat er verwacht wordt dat er door de belanghebbende / betrokkenen ingespeeld wordt op te verwachten lichamelijke beperkingen op momenten dat bijvoorbeeld verhuizing ter sprake komt. Als men bijvoorbeeld op hun 70ste verjaardag in het kader van levensloopbestendigheid een totaal ongeschikt huis betrekken, waarvan duidelijk is dat hier veel aanpassingen in nodig zijn om erin te kunnen leven, dat deze niet automatisch voor rekening van de Wmo gedaan kunnen worden. Maar wat ook onder deze bepaling valt, is dat men zelf rekening dient te houden met het feit dat de woning waar ze al jaren in wonen uiteindelijk minder geschikt wordt door hun fysieke achteruitgang ten gevolge van de leeftijd.

Lid 5.
Als er voorliggende voorzieningen zijn of alternatieve voorzieningen zijn die goedkoper zijn zal eerst beoordeeld worden of het hanteren hiervan nog leidt tot maatwerk, zodat via deze voorzieningen het resultaat bereikt zou kunnen worden.

Artikel 13 Zich verplaatsen in en om de woning

Lid 1.
Het te bereiken resultaat betekent dat de aanvrager zich in om en nabij zijn woning moet kunnen verplaatsen. Daarbij dient gedacht te worden aan het verplaatsen in het kader van het wonen, waarbij de woning bij alle verplaatsingen centraal staat. Alle andere verplaatsingen, die verder gaan dan de woning (zoals het gaan posten van een brief, het op bezoek gaan bij een buurman of het maken van een korte wandeling) horen bij het volgende te bereiken resultaat: zich lokaal verplaatsen per vervoermiddel. Bij deze verplaatsingen horen wel de verplaatsing naar een centrale hal in een flat, waar veelal de brievenbussen zijn, of het gebruik van een balkon of het gebruik van de tuin. Wat de tuin betreft moet het mogelijk zijn in die tuin te komen, de inrichting van de tuin is een eigen verantwoordelijkheid.
In de woning moeten de normale woonruimten bereikt kunnen worden. Te denken valt daarbij aan de woonkamer, het slaapvertrek, of mogelijk de slaapvertrekken, het toilet en de douche. Als er een berging is moet ook de berging bereikt kunnen worden.
In principe zullen zolders zonder stahoogte, veelal bereikbaar zonder vaste trap, met bijvoorbeeld een vlizotrap, niet onder de compensatieplicht vallen.
Het doel hierbij is men zich in die ruimten zodanig kan verplaatsen en zich daardoor zodanig kan redden dat normaal functioneren mogelijk is. Om dit resultaat te bereiken wordt compensatie geboden in de vorm van hulpmiddelen. Een voorbeeld is een rolstoel voor verplaatsingen door de ruimte. Ook een tillift zou gezien kunnen worden als een dergelijk middel. Doordat een belangrijk deel van de tilliften vanwege aard- en nagelvaste verbinding met het plafond gerekend worden tot de voorzieningen waardoor in een geschikte woning gewoond kan worden, wordt de tillift verder beschouwd als een voorziening die daar onder valt.
De hulpmiddelen die het te bereiken resultaat kunnen bevorderen kunnen nieuw of gebruikt zijn. Het is niet zo dat de compensatieplicht betekent dat iemand een nieuwe voorziening moet ontvangen, de compensatieplicht betekent dat iemand met de verstrekking het te bereiken resultaat moet kunnen bereiken.
Het kunnen verplaatsen in de woning zou kunnen betekenen dat er twee voorzieningen verstrekt worden. Wanneer iemand een transfer kan maken, maar overigens aangewezen is op een rolstoel, zou gekozen kunnen worden voor een stoeltjeslift in combinatie met een rolstoel beneden en een rolstoel boven, waardoor iemand in staat zal zijn om zich in de gehele woning te verplaatsen. In deze situatie kunnen naast een traplift ook andere voorzieningen nodig zijn om de woning rolstoeldoorgankelijk te maken.

Artikel 13 lid 2.
In principe zal een hulpmiddel voor verplaatsing in, om en nabij het huis verstrekt worden als men een dergelijke voorziening voor dagelijks zittend gebruik nodig heeft. Aan een dergelijke noodzaak gaat vaak een periode vooraf waarin gebruik wordt gemaakt van andere hulpmiddelen, verstrekt op basis van de Zorgverzekeringswet of AWBZ. Te denken valt hierbij aan het gebruik van een rollator, het gebruik van krukken, het gebruik van een loopwagen, serveerwagen of stoel voorzien van een trippelfunctie. Deze hulpmiddelen vallen voor het grootste deel onder de Regeling zorgverzekering (Regeling van de Minister van Volksgezondheid, Welzijn en Sport van 1 september 2005, nr. Z/VV-2611957), artikel 2.6, onderdeel j, verder uitgewerkt in artikel 2.17.

De zogenaamde rolstoel voor incidenteel gebruik valt hier niet onder: deze rolstoel wordt immers niet gebruikt voor verplaatsen in, om en nabij de woning, maar wordt vooral gebruikt als men elders gedurende langere tijd zich moet verplaatsen en dat zonder een rolstoel niet kan. Voor dit soort rolstoelen kan gebruik gemaakt worden van speciaal hiervoor beschikbare uitleendepots (de thuiszorgwinkel in Eindhoven), of van rolstoelen die op de plaats van bestemming beschikbaar zijn, zoals in pretparken, dierentuinen en dergelijke.

Artikel 13 lid 3 en 4.
Een rolstoelpool (voor zover deze aanwezig is) zou kunnen leiden tot een compenserende oplossing voor het probleem van het verplaatsen op andere plaatsen dan rond de woning. Daarom zal een rolstoelpool een oplossing kunnen bieden voor diegenen die behoefte hebben aan een oplossing voor incidenteel gebruik waarbij het gebruik niet in en om de woning plaatsvindt.
Als daar sprake van kan zijn zal geen individuele voorziening worden verstrekt.

Artikel 14 Zich lokaal verplaatsen per vervoermiddel

Lid 1.
Als het gaat om het zich lokaal verplaatsen per vervoermiddel is het te bereiken resultaat dat de aanvrager zich met een of ander vervoermiddel binnen zijn eigen woonplaats en het direct daaromheen gelegen gebied kan verplaatsen. Onder het direct daaromheen gelegen gebied, verstaan we maximaal 5 zones van het Openbaar Vervoer, ook wel regionaal.
Die verplaatsingen moeten passen in het kader van het leven van alledag. Dat zijn alle verplaatsingen die niet uitsluitend te maken hebben met verplaatsingen in het kader van een betaalde baan. Heeft men voor dat soort verplaatsingen een aparte voorziening nodig, die verder gaat dan de normale voorziening voor het verplaatsen in het kader van het leven van alledag, dan zal deze voorziening niet onder de compensatieplicht vallen maar vergoed dienen te worden vanuit de voorzieningen ten behoeve van werken: zoals de Wia.
Maar in situaties dat je met de voorziening die je nodig hebt in het kader van het leven van alledag ook naar je werk kunt blijft er compensatieplicht. Ook niet gehandicapten die een auto hebben, gebruiken die auto vaak voor het reguliere woon-werkverkeer of voor het vervoer in het kader van werk (waarvoor zij dan een vergoeding ontvangen van de werkgever). In de Wmo is dat niet anders.

Artikel 14 lid 2.
De individuele voorzieningen die verstrekt gaan worden om als resultaat te bereiken dat je je met een of ander vervoermiddel in de woonplaats en directe omgeving kan verplaatsen, betreffen een breed scala van verplaatsingen.
Uitgesloten zijn verplaatsingen die met een speciaal middel gemaakt moeten worden in verband met betaalde arbeid. Verder zijn ook vakanties en ander verblijf buiten het gebied, zoals omschreven met woonplaats en omgeving, uitgesloten. Daarvoor heeft het Ministerie van VWS Valys beschikbaar gesteld. Valys is bovenregionaal vervoer, aanvullend op de door de Wmo te compenseren voorzieningen en valt buiten de verantwoordelijkheid van het college van burgemeester en wethouders.
Wel gaat het om verplaatsingen nodig voor het doen van boodschappen, nodig om op bezoek te gaan, nodig om naar artsen, paramedici, specialisten en voor ziekenhuisonderzoek, voor zover het zogenaamde zittend ziekenvervoer daar geen oplossing voor biedt. Dit medisch vervoer betreft vooral situaties waarbij dat vervoer zo frequent is dat het beschikbaar gestelde vervoer bijna geheel aan dit medisch vervoer gebruikt zou worden. In deze situatie kan extra vervoer ter compensatie geboden worden. Ook het vervoer om in de natuur te zijn, al dan niet met familie of vrienden, of het vervoer om een kerk, een sporthal, of een museum te bezoeken valt onder de compensatieplicht.

De omvang van de te bieden compensatie zal over het algemeen liggen op 700 zones (landelijk gemiddelde). Het kan voorkomen dat er een grotere vervoersbehoefte bestaat. Van belang is allereerst vast te stellen of dat een realistische vervoersbehoefte is, gezien de medische, maar ook gezien de financiële situatie van de aanvrager. Immers, met een laag inkomen kan men wel de wens hebben veel verplaatsingen te maken, maar omdat voor iedere Nederlander verplaatsen een prijskaartje heeft zal dat ook voor mensen met een handicap gelden. Daarbij is het van belang vast te stellen of de vervoersbehoefte hiermee spoort.

Lid 3 en 4.
Ook bij de vervoersvoorzieningen kan een scootermobielpool een oplossing bieden voor personen met een beperkte vervoersbehoefte op de korte afstand. Datzelfde geldt voor het zogenaamde vraagafhankelijke vervoer (CVV) van deur tot deur. Om hierbij te komen tot maatwerk zal de vervoersbehoefte van de aanvrager uitgangspunt zijn van de beoordeling welke voorziening nodig is om het te bereiken resultaat te bereiken. Voorliggende voorzieningen kunnen individuele voorzieningen voorkomen.

Artikel 15 De mogelijkheid om regionaal contacten te hebben met medemensen en deel te nemen aan recreatieve, maatschappelijke of religieuze activiteiten

Lid 1.
Het te bereiken resultaat ten aanzien van de mogelijkheid om contacten te hebben met medemensen en deel te nemen aan recreatieve, maatschappelijke of religieuze activiteiten bestaat uit het kunnen afleggen van gewenste bezoeken en het deelnemen aan gewenste activiteiten. Daarbij kan gedacht worden aan familiebezoek, aan het bezoeken van bijeenkomsten of het bezoeken van kerkdiensten, het deelnemen aan het verenigingsleven, maar ook het volgen van cursussen om de vrije tijd op een aangename wijze te kunnen invullen. Voorwaarden hiervoor zijn bijvoorbeeld het zich kunnen verplaatsen naar deze bestemmingen. Daarvoor zal artikel 14 over het algemeen een voldoende oplossing kunnen bieden.
Waar het gaat om sportactiviteiten biedt deze verordening de mogelijkheid tot het verkrijgen van een voorziening daarvoor tot een maximum van € 3.500,-.

Lid 2.
Als vervoer voldoende in staat stelt aan activiteiten deel te nemen kan via artikel 14 het vervoersprobleem opgelost worden.

Lid 3 en 4.
Als sprake is van voorliggende voorzieningen die het probleem op kunnen lossen zal er geen ruimte meer zijn voor individuele voorzieningen.

Hoofdstuk 5 Verstrekking in natura, als persoonsgebonden budget en als financiële tegemoetkoming

Paragraaf 1 Verstrekking van voorzieningen

Artikel 16 Mogelijke verstrekkingswijzen

In dit artikel wordt allereerst behandeld in welke vormen voorzieningen verstrekt kunnen worden. De mogelijkheden voorziening in natura of een persoonsgebonden budget zijn voorgeschreven in artikel 6 Wmo. De financiële tegemoetkomingen kunnen niet ontbreken (hoewel er in feite geen verschil bestaat tussen een persoonsgebonden budget en een financiële tegemoetkoming) omdat artikel 7 lid 2 Wmo spreekt over een “financiële tegemoetkoming voor een bouwkundige of woontechnische ingreep in of aan de woonruimte”.

Paragraaf 2 Verstrekking in natura

Artikel 17 Inhoud beschikking

Dit artikel bepaalt in lid 1 welke aspecten bij het verstrekken van een voorziening in natura in de beschikking vastgelegd moeten worden.
Het gaat daarbij uiteraard allereerst om uit welke voorziening of welke voorzieningen de te treffen voorziening bestaat. Dit uiteraard in relatie tot de te bereiken resultaten. Vervolgens wordt aangegeven wat de duur van de voorziening is: voor hoe lang wordt iets toegekend of hoe lang moet men in principe de bepaalde voorziening kunnen gebruiken om het resultaat te bereiken. Vervolgens is van belang te vermelden op welke wijze de voorziening in natura verstrekt wordt. Als er sprake is van een overeenkomst wordt deze overeenkomst vermeld. Ook andere aspecten, speciaal aspecten die voor deze ene verstrekking gelden, dienen in de beschikking opgenomen te worden.

Lid 2 geeft aan dat als een eigen bijdrage gevraagd wordt, dit in de beschikking komt te staan. Dit betreft alleen het gegeven dat een eigen bijdrage gevraagd wordt. Hoe hoog de eigen bijdrage is zal door het CAK bepaald worden en door het CAK bij afzonderlijke beschikking worden opgelegd.

Paragraaf 3 Verstrekking als persoonsgebonden budget

Artikel 18 Overwegende bezwaren

Artikel 18 bepaalt dat in het Besluit maatschappelijke ondersteuning vastgelegd dient te worden in welke situaties geen keuzevrijheid bestaat voor het persoonsgebonden budget. Dit kan zijn als vast staat dat belanghebbende niet in staat is de gelden te beheren. Ook kan dit een situatie zijn waarin het gaat om zeer kortdurende hulp bij het huishouden en het verstrekken van een persoonsgebonden budget niet praktisch uitvoerbaar is.

Artikel 19 Inhoud beschikking

Lid 1 van artikel 19 bepaalt wat er bij het verstrekken van een persoonsgebonden budget vastgelegd moet worden in de beschikking. Het gaat daarbij allereerst om de formulering van het te bereiken resultaat zodat helder is voor welk doel het persoonsgebonden budget gebruikt moet worden. Dat kan een beperkt doel zijn, zoals bijvoorbeeld het bezoeken van familie, vrienden en kennissen en het doen van boodschappen met een scootermobiel, maar ook een meer algemeen doel, zoals het maken van alle noodzakelijke verplaatsingen in de naaste woon- en leefomgeving.

Als er een program van eisen wordt verstrekt (waar is het geld voor bedoeld, aan welke eisen moet voldaan zijn) wordt dat ook in de beschikking vastgelegd onder bijvoeging van het program van eisen.
Vervolgens kan in de beschikking worden vastgelegd wat de omvang van het persoonsgebonden budget is, welk bedrag men ontvangt, met vermelding hoe dat bedrag tot stand is gekomen. Tot slot moet voor wat betreft de verantwoording ook in de beschikking worden vastgelegd wat van degene tot wie de beschikking is gericht in dit opzicht wordt verwacht.

Lid 2 van dit artikel bepaalt dat bij het heffen van een eigen bijdrage dit in de beschikking vermeldt moet worden, waarbij meegenomen kan worden dat het CAK de hoogte van de eigen bijdrage vaststelt en per beschikking op zal leggen.

Paragraaf 4 Verstrekking van een financiële tegemoetkoming

Artikel 20 Inhoud beschikking

Lid 1 bepaalt ten aanzien van de financiële tegemoetkomingen wat in de beschikking vermeldt zal worden. Het gaat hier allereerst om de vermelding van het doel waarvoor de financiële tegemoetkoming gebruikt dient te worden. Daarnaast moet vermeld worden voor welke duur, voor welke periode de financiële tegemoetkoming verstrekt wordt en tenslotte dient hier vermeld te worden of er een overeenkomst van toepassing is op deze verstrekking.

Lid 2.
Bij het verstrekken van een financiële tegemoetkoming bestaat de mogelijkheid een eigen aandeel te vragen. Dit is binnen de gemeente Valkenswaard niet van toepassing.
Indien er in de toekomst beleidsregels worden gesteld die dit mogelijk maken, dient de berekening van het eigen aandeel opgenomen te worden in de beschikking.

Hoofdstuk 6 Procedurele bepalingen rond onderzoek, advies en besluitvorming, intrekking en terugvordering

Artikel 21 Beslistermijn

De Algemene wet bestuursrecht regelt dat als bij wettelijk voorschrift niet anders is bepaald, een besluit genomen dient te worden binnen een redelijke termijn. Die redelijke termijn is 8 weken. Indien blijkt dat het termijn niet behaald kan worden zal er een opschorting van termijn verzonden worden aan belanghebbende.

Artikel 22 Beperkingen

Er geldt een aantal beperkingen bij het verstrekken van voorzieningen.

Lid 1 onder a bepaalt dat het noodzakelijk is dat een voorziening langdurig noodzakelijk is. Op deze regel bestaat een duidelijke uitzondering: hulp bij het huishouden na een ziekte of ziekenhuisopname. Wat langdurig noodzakelijk is hangt geheel af van de situatie, maar ook een te bereiken resultaat voor een belanghebbende die terminaal is, dient gerekend te worden tot langdurig noodzakelijk. De voorziening zal immers iemand gehele verdere leven noodzakelijk zijn.

Lid 1 onder b bepaalt dat de voorziening als de goedkoopst-compenserende voorziening aangemerkt moet kunnen worden. Het gaat daarbij op de eerste plaats om een voorziening die compenserend is voor de ondervonden problemen, zodat het te bereiken doel daadwerkelijk bereikt kan worden. Maar wanneer dan meerdere voorzieningen compenserend blijken te zijn, mag volstaan worden met de goedkoopste voorziening.

Lid 2 bepaalt onder a dat geen voorziening wordt toegekend indien de voorziening als algemeen gebruikelijk beschouwd dient te worden voor een persoon als de aanvrager.

Artikel 23 Advisering

Lid 1.
Het kan noodzakelijk zijn voor de beoordeling van de gevraagde voorziening een beroep te doen op een (medisch) adviseur. Geregeld is dat het college twee mogelijkheden heeft: het college kan iemand oproepen op een bepaalde plaats en tijd te verschijnen en daar die vragen te beantwoorden die nodig zijn om tot een zorgvuldig besluit te komen.
De tweede mogelijkheid is uitgebreider: deze mogelijkheid biedt ook de mogelijkheid tot onderzoek, bijvoorbeeld door een arts.
Het zal duidelijk zijn dat er van deze mogelijkheden alleen maar gebruik kan worden gemaakt als dit noodzakelijk is, dat wil zeggen als zonder dit onderzoek een zorgvuldige besluitvorming niet mogelijk is.
In principe mag van de aanvrager verwacht worden mee te werken. Is de aanvrager niet bereid tot medewerking, dan zal het college moeten beoordelen of zonder deze medewerking een zorgvuldig besluit te nemen is. Is dat niet mogelijk dan zal het college de aanvraag buiten behandeling kunnen stellen. Is wel een zorgvuldig besluit mogelijk dan zal dat besluit genomen moeten worden.

Lid 2 geeft de situaties weer waarin een adviesinstantie (over het algemeen een medisch adviseur) om advies gevraagd zal worden.
Dat zal in ieder geval van belang zijn als het gaat om een aanvraag van een persoon die nog niet bij de gemeente bekend is. In die situatie is het van groot belang te weten wat de aard van de problemen is en welke prognose er bestaat, tenzij deze overduidelijk is (bijvoorbeeld in

geval van amputatie). Dit kan van belang zijn bij de bepaling van de voorzieningen om de gewenste resultaten te bereiken.
Is de aanvrager bekend, maar is er sprake van gewijzigde omstandigheden, dan kan er ook aanleiding zijn een advies op te vragen. Dat zal zeker het geval zijn als die gewijzigde omstandigheden een andere kijk op de te bereiken resultaten rechtvaardigen.
Uiteraard zal er een medisch advies moeten zijn bij een afwijzing op medische gronden. En er kunnen zich situaties voordoen dat er anderszins behoefte bestaat aan een medisch advies. Dan biedt het laatste lid van dit artikel daartoe de mogelijkheid.

Lid 3 bepaalt dat het college bevoegd is om een kostenvergoeding van € 50,- te vragen van belanghebbende indien deze niet aanwezig is op het afgesproken tijdstip en plaats, zonder dit 24 uur van tevoren te melden. Indien belanghebbende achteraf kan aantonen dat de afwezigheid gegrond was en er geen afmelding mogelijk was, zal de kostenvergoeding komen te vervallen.

Artikel 24 voorziet erin dat bij een gewijzigde situatie de plicht bestaat het college hiervan op de hoogte te stellen als men kan vermoeden dat dit invloed kan hebben op de verstrekte voorziening. Zo zal bij overlijden de voorziening stopgezet kunnen worden en dienen de nabestaanden dit zo snel mogelijk te melden. Uiteraard kan de gemeente in deze situatie ook via het GBA kennis hebben van deze gewijzigde omstandigheid.
Maar andere omstandigheden zijn minder gemakkelijk kenbaar door de gemeente. In die situatie kan men op basis van dit artikel verwachten dat wijzigingen worden doorgegeven.

Artikel 25 Intrekking

Een besluit, genomen op basis van deze verordening, kan in bepaalde omstandigheden geheel of gedeeltelijk ingetrokken worden.
Dit zal gebeuren als bij de toekenning voorwaarden gesteld zijn en daar op enig moment niet aan is voldaan. In die situatie bestaat ook de mogelijkheid tot terugvordering, indien de voorziening zich daartoe leent. Dat is in artikel 26 geregeld.
Ook de situatie dat beslist is op onjuist verstrekte gegevens biedt de mogelijkheid een genomen beschikking geheel of ten dele in te trekken. Ook in deze situatie kan terugvordering een mogelijkheid zijn.
Een beslissing wordt genomen met de bedoeling dat men daar een voorziening mee treft. Als binnen 6 maanden na het nemen van de beslissing de voorziening nog niet is getroffen, is er ook de mogelijkheid een beslissing geheel of ten dele in te trekken.

Artikel 26 Terugvordering

Indien een besluit is ingetrokken (en ook alleen maar in die situatie) kan eventueel tot terugvordering worden overgegaan. Voorwaarde is dat het recht op de voorziening is ingetrokken. Een financiële tegemoetkoming of een persoonsgebonden budget kan worden teruggevorderd.

Terugvordering van een voorziening die bestaat uit een natura-verstrekking kan ook worden teruggevorderd als later blijkt dat de verstrekking onterecht is geweest doordat er onjuiste gegevens zijn verstrekt.

Hoofdstuk 7 Slotbepalingen

Artikel 27 Hardheidsclausule

Juist omdat het in de Wmo om maatwerk gaat zal het college er niet aan ontkomen om, ook al is er een zorgvuldige afweging gemaakt, uiteindelijk toch te beoordelen of deze afweging niet leidt tot onbillijkheden van overwegende aard.
Deze afweging zal minder vaak voorkomen dan in normale omstandigheden te verwachten is. Immers, bij de afwegingen gaat het al om een zeer persoonlijke beoordeling. Als desondanks die zeer persoonlijke afweging toch nog sprake is van een niet billijke situatie is de hardheidsclausule een vangnet. Daarbij kan de aanvrager ook een beroep doen op deze hardheidsclasule.

Artikel 28 Indexering

Bepaalde bedragen zullen jaarlijks aangepast worden zonder dat het college hier iets voor hoeft te doen. Te denken valt daarbij aan de bedragen voor de eigen bijdrage en het eigen aandeel. Het Ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport zal deze bedragen jaarlijks aanpassen. Voor alle vergoedingen geldt een jaarlijkse indexatie op basis van het door het CBS gestelde indexcijfer.

Artikel 29 Evaluatie

De wet vereist evaluatie. Dit artikel biedt de mogelijkheid deze evaluatie in de tijd vast te leggen.

Artikel 30 Inwerkingtreding

Dit artikel regelt de inwerkingtreding van deze verordening. Bij de inwerkingtreding van deze verordening (met bijbehorende toelichting en besluit) vervallen alle voorgaande verordeningen Wmo gemeente Valkenswaard.

Artikel 31 Citeertitel

Artikel 31 regelt tenslotte hoe deze verordening geciteerd kan worden.